

Slovenskí rektori rokujú na Európskej komisii v Bruseli

Brusel, 28. septembra 2018. *Rektori slovenských vysokých škôl v týchto dňoch rokujú na Európskej komisii o súčasných európskych politikách, procesoch a nástrojoch. Výjazdové zasadnutie zorganizovalo na podnet Slovenskej rektorskej konferencie („SRK“) Stále zastúpenie Európskej komisie v Slovenskej republike. Účastníci mali tiež možnosť osobne sa stretnúť s predstaviteľmi Stáleho zastúpenia SR pri EK.*

Podpredseda Európskej komisie Maroš Šefčovič vo svojom príhovore k rektorom zdôraznil dôležitosť zapojenia sa nielen do štrukturálnych fondov, ale aj do európskych programov na podporu rastu a zamestnanosti.

Prezentácie a diskusia so zástupcami Európskej komisie a jednotlivých generálnych riaditeľstiev sa sústredili na problematiku vedy a výskumu, vzdelávania a štrukturálnych fondov. Rektorov zaujímalo využívanie európskych programov, ako je Horizon 2020, ale aj nastavenie budúceho 9. rámcového programu pre výskum a inovácie. Slovenské vysoké školy majú v súčasnosti možnosť využiť špecifické programy zamerané na podporu výskumných inštitúcií z krajín EÚ13 ako Teaming, Twinning, ERA chairs a Widening Fellowships, ktoré podporia ich excelentnosť. Výzvou pre slovenské školstvo bude zavedenie politik otvoreného prístupu a otvorenej vedy, ktoré sú podmienené legislatívnymi zmenami. Otvorený prístup k publikovaniu je podľa SRK v našich podmienkach nerealizovateľný bez ďalších dodatočných finančných zdrojov. Zároveň túto politiku musia začať aplikovať aj národné programy.

SRK podporila aktivity paneurópskych združení univerzít, ktoré v rámci prijímania Viacročného finančného rámca Európskej únie na roky 2021 – 2027 žiadajú navýšiť rozpočet budúceho programu Horizon Europe na úroveň 160 miliárd eur. Európsky rámcový program sa stal najdôležitejším zdrojom podpory základného výskumu v Európe, ktorý financuje projekty na základe kritéria excelentnosti. Vzhľadom na jeho relatívne nízky rozpočet nemôže podporiť všetky projekty, ktoré prešli prahom hodnotenia ako excelentné.

Ďalšou výzvou pre slovenskú akademickú obec je iniciatíva Európske univerzitné siete, ktorá by mala podporovať aliancie univerzít z európskych a národných zdrojov. SRK si uvedomuje dôležitosť zapojenia sa do iniciatívy, viaceré slovenské univerzity podnikajú konkrétne kroky ešte pred zverejnením výzvy. Iniciatívu však v národných podmienkach sprevádza mimoriadna zložitnosť a je podmienená doterajším financovaním vysokoškolskej vedy a vzdelávania. Marek Šmid, prezident Slovenskej rektorskej konferencie, hovorí: *„Aby slovenské univerzity mohli v rámci vlastnej zodpovednosti reagovať na súčasný vývoj vo svete, musia byť prijaté ďalšie výrazné legislatívne a finančné zmeny, ktoré by pri posilnení autonómie univerzít vytvorili na Slovensku konkurencieschopné prostredie umožňujúce naplno využiť ich potenciál.“*

Spracovala: Mária Čikešová